

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

Warszawa, dn. ^{8782 J2} 32. lipca 1922 r.

Oddział II.

Nr 30192 /II. Inf./II.C. DO

Tel. Sztab 21.

ADJUTANTURY GENERALNEJ

w B e l w e d e r z e.

Przedkładam do wiadomości z rozkazu Szefa
Sztabu Generalnego odpis raportu Attache Wojskowe-
go w Helsingforsie Nr. 3276 z 14.VII.22.

1 załącznik.

O t r z y m u j ą.

Adjutantura Generalna
Minister Spraw Wojskowych
Szef Sztabu Generalnego W.P.

Szef Oddziału II. Szt. Gen.

M A T U S Z E W S K I
Ppułkownik p.d. Szt. Gen.

ADJUTANTURA GENERALNA
KACZELNOSGO WODZA
L. G. 8782 J2
Wpłynęło do 29.VII 3022
Wysłano do - 113
Załączników 1.

WOJSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

8782

Różne wiadomości.

Pograniczna komisja Fińsko-rosyjska pograniczna komisja kontrolna l.b.m rozpoczęła swoją działalność. Nieporozumień jest wciąż dużo .

Handel z Rosją W okresie 1-6 21- 1-6-22r. wywieziono stąd do Rosji sowieckiej towarów wartości 140 milj. Fmk., z tego 26975 tonn papieru, wartości 103 milj. 298 tys. Fm., 206600 mtr³ drzewa, wartości 9342985 Fm. Ponadto splawiono wodą do Rosji 100 tys. mtr³ (190 tys. w drodze). Do Karelji wywieziono towaru wartości 16 milj. 928 tys. Fm. Natomiast Finlandja kupiła w Rosji tylko ~~zxx~~ 7000 tonn starego żelaziwa.

Rokowania z Norwegją Pograniczne rokowania fińsko-norweskie zostały wznowione w Kautsi . Norweska delegacja w zmienionym składzie okazuje więcej ustępliwości . Wynik oczekiwany jest w najkrótszym czasie .

Łączność telegraficzno-pocztowa z Rosją 13/VI została podpisana fińsko-rosyjska konwencja pocztowo-telegraficzna przez członków komisji mieszanej . Konwencja wchodzi w siłę 23/VI .

Konferencja Haska. Finlandja przedstawiona jest w Hadze przez swego Charge d'Affaire Gripenberga , oraz przez b. ministrów Holsti i Prokopè , w charakterze rzeczoznawców . Konferencja ta nie zbudziła tutaj żywszego zainteresowania i nikt nie liczy na jej powodzenie .

Złapanie balonu rosyjskiego. 21/VI koło wsi Korpiwara Skyddskorzsci wzięli do niewoli balon rosyjski, który tam upadł z 2-ma oficerami czerwonej armji, pułkownikiem ks. Baratowym, i porucznikiem Natalenko. Lotnicy zaopatrzeni w ogromne sumy pieniężne tłumaczyli się burzą , która ich zapędziła aż z Ługi . Mają oni być oswobodzeni w zamian za 2-ch zatrzymanych przez Rosję fińskich strażników pogranicznych

Flota fińska. Flotyła fińska zajęta jest obecnie wylawianiem min wzdłuż wybrzeża zatoki Fińskiej i Botnickiej .

Obce statki w wodach Fińskich: w ślad za odwiedzinami franc. Dyw. Bałtyckiego , oraz pancernika "Jules Michelet" z dow. Dyw. Atlantyckiego zapowiedziały swoje odwiedziny Finlandji (Åbo) Dyw. morski szwedzki w składzie wylawiaczy min "Wrangel" "Sigurd" "Munin" , oraz krążowników "Class Horn" i Claes Fleming" . Odwiedziny mają być przedłużone do Rygi i Rewla . Odwiedzinom tym przydają tu znaczenie demonstracji politycznej w związku z pogłoskami o zbliżeniu wojskowym szwedzko-fińskim. Tut Sztab Gen. lekceważy naogół tak armję szwedzką , jak i jej flotę .

Wynik wyborów.

File

Wynik wyborów ogłoszony wczoraj przynosi drobne, lecz bardzo pod względem moralnym zasadnicze zmiany w konstelacji partyjnej. Przeegrali kampanję bezwzględnie postępowcy, co jest jawnym potępieniem przez naród ich polityki demagogicznej, ich zaslepionej nienawiści do narodowej prawicy, ich stanowiska antimilitarnego i przeciwnego narodowym aspiracjom karaleskim wreszcie ich ciągłych konszachtów z rusofilską socjalistyczną lewicą, dzięki poparciu której, małe to stronnictwo mogło obsadzić swojemi ludźmi najważniejsze stanowiska rządowe z prezydentem Rzeczp. na czele. Stronnictwo to, które swego czasu głównie obaliło gen Mannerheima i politykę "Pogotowia wojennego", bawiąc się w zażartych i ideowych republikanów, oraz gorących zwolenników Ententy dążących do "wolnienia" kraju z pod przemożnych wpływów niemieckich ostatecznie zapadło się wobec braku charakteru i zdecydowanego programu, co w związku z umową warszawską doprowadziło do bratobójczej walki pomiędzy przywódcami stronnictwa pp. Holsti i Vennola. Zarzuty stawiane temu stronnictwu, przypominają w znacznym stopniu zarzuty stawiane u nas partji N.D.

Natomiast jak na tut. warunki wyszła zwycięsko z wyborów cała prawica, tak Szwedzi, jak i konserwatyści. Szwedzi dowiedli swojej żywotności wbrew fińskim lekceważącym ich zapatrywaniom, konserwatyści fińscy natomiast stali się drugą pod względem liczebności grupą wśród fińskich partji narodowych. Ludowcy również mieli powodzenie, jednakowoż mniejsze znacznie od powszechnie oczekiwanego.

Co się tyczy przyszłej większości sejmowej, to pozostanie ona problemem nie do rozwiązania, gdyż fińskie partje narodowe razem nawet mają tylko 95 mandatów na 200. Do większości więc potrzebni będą albo Szwedzi, albo socjalisci, obie zaś te ewentualności musiałyby wypaczyć linię wszelkiego ewentualnego porozumienia się stronnictw narodowych. Zaczynający się zблиżenie pomiędzy konserwatystami, a ludowcami bardzo już było widoczne w czasie wyborów w wielu okręgach. Niewiadomo jednak czy znajdzie już swój wyraz w niwym okresie sejmowym dostatecznie silnie.

Dla socjalistów wybory zakończyły się klęską, musieli bowiem 27 z swoich mandatów oddać komunistom. Odnośna walka wyborcza była względnie

słabą , niewiadomo również , jakim będzie wzajemny stosunek tych partji w Sejmie.

Wogòle cała kampanja wyborcza mało wykazała ożywienia . Naj-
sprawniej działała ogganizacja szwedzka . Plakatów było mało , **wiece**
odbywały się jedynie w zamkniętych lokalach . **Obstynencja** wyborcza by-
ła ogromną , przekraczając 40% nawet wśród Szwedów . Okra,g wysp Alan-
dzkich demonstratywnie wogòle nie przyjął udziału w wyborach, traci
więc mandat. Wśród partji prawicowych również była silną agitacja prze-
ciw wyborcza , oprzyczem wskazywano na niepo-żądaność parlamentarnej
walki z komunistami i lewicą socjalistyczną, co znacznie lepiej usku-
teczni Skyddskår przez zamach stanu i oddanie rządów Manerheimowi.
W takim wypadku wojsko nie wystąpiłoby w obronie Sejmu i rządu , z
czem oficerowie zupełnie się nie kryją, w tym celu ka-żdy podoficer-
kapitulant musi być zatwierdzonym przez defenzywę sztabu generalnego

Ostateczne wyniki są następujące: **W XX** w nawiasie liczby z
ostatnich wyborów 1919): Szwedzi 107, 405(116,582) , Konserwatyści
fińscy 155,588(151,018), postępowcy 78,439(132,525) ludowcy 175,088,
(179,882), socjalisci 215,475,(365,046) komunisti 127019, razem 864,
915 (965,872)głosów.

bycie wankstujeszi
Podział mandatowy. Szwedzi 25 posłów(22) konserwatysci fiń-
cy 35 posłów(28), postępowcy 15(27), ludowcy45(42) socjalisci 53(80),
komunisti 27(w poprzednim sejmie nie było oficjalnego podziału).

Sprawa uzgodnienia stanowiska wobec sowieków.

Odpowiedz Finlandji na notę sowiecką w sprawie rozbrojenia została wręczoną tut. rosyjskiemu Chargé d'Affaire dn. 2-go lipca b.r. zgodną z ostatnim moim raportem. Ponieważ odpowiedz ta nie zawiera nic konkretnego i pozostawia Finlandji otwartą drogę do ostatecznego uzgodnienia swego stanowiska z nami i państwami Bałtyckimi, rokowania ze strony przedstawicieli tych ostatnich podejmowane były ponownie, przyczem poseł estoński nalegał na konieczność zwołania nowej konferencji ministrów bałtyckich. Poseł Sokolnicki również wdał się w odnośne rozmowy z p. Enckell i gorąco poparł tezę estońską. Minister Enckell w przededniu ogłoszenia wyników wyborów i wobec zupełnej niepewności przyszłej polityki parlamentarnej, znalazł się w bardzo trudnym położeniu, gdyż w obecnych warunkach nie może ryzykować konkretnej odpowiedzi. Starając się lawirować jaknajzręczniejszemu rzucał on mimochodem myśl ewentualnego zwołania konferencji ekspertów (wojskowych), która jednak dla unikania komplikacji powinna być wobec sowieków zatajona. Konferencja ta, wypracowała by ^{wspólny} program wojskowy, który określiłby ostateczne warunki, jakie byłyby przedłożone sowiekom jako ultimatywne przy omówieniu sprawy ogólnego rozbrojenia. Podparciem posłów Estonji i Polski minister Enckell wskazał na niemożliwość utrzymania obecnego tekstu umowy warszawskiej, który powinien być zastosowany do fińskiego punktu widzenia w sprawie frontu ewent. danego porozumienia, nie angażowanie jej w sprawy centralnej Europy, oraz nie przesądzania kompetencji bardzo tu popularnej Ligji Narodów. Instrukcja ministra Natutowicza nakazała jednak posłowi ogromną powściągliwość. Uważam również obecny okres za zupełnie nie nadający się do wznowienia sprawy umowy warszawskiej aż do wyjaśnienia przyszłej większości rządowej i zainicjowania podobnych rozmów przez stronnictwa. Obecnie aktualną może być tylko konferencja ekspertów i to je zcześnie niewiadomo, czy minister Enckell podparciem Estonji zdecydował się sformułować konkretnie w oficjalną propozycję, lub zgodę s oją odnośną mimochodem rzuconą uwagę. Taktyka jego polega głównie narazie na przewlekaniu i lawirowaniu, aż poczuje jakiś grząz pod nogami.